

Han er reformens store

Stig-Øyvind Blystad

stighb@vl.no

22 310 399

Jon Andreas Lauvland i Oddernes menighet har fått mye ut av den nye gudstjenesteordningen. I Båtsfjord har de gått tilbake til den gamle liturgien.

– Reformen er blitt godt mottatt hos oss. Den har også vitalisert mine gudstjenesteforberedelser, sier Jon Andreas Lauvland, sokneprest i Oddernes menighet i Kristiansand.

– Vi prøvde forskjellige melodier, men vi har kommet frem til at vi bruker de gamle melodiene, sier organist Inger Tjeldsen i Båtsfjord.

– Små menigheter har slitt fælt med dette. Mange steder har de ikke gjennomført noen særlig endringer, sier Pål Ketil Botvar, forsker ved Kifo, som nylig byttet navn fra «Stiftelsen Kirkeforskning» til «Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning».

Frustrasjon og glede. Det er tre år siden gudstjenestereformen i Den norske kirke ble iverksatt. Reformen innebærer at hver menighet utarbeider en såkalt grunnordning, som er et sett med lokale bestemmelser om hvordan gudstjenesten skal feires.

I dag presenteres rapporten «Noe falt i god jord – Den norske kirkes gudstjenestereform sett fra menighetsnivå», som er bestilt av Kirkerådet.

Det er gjort kvantitative undersøkelser av grunnordningene i menigheter i fire bispedømmer: Oslo, Nidaros,

GUDSTJENESTEREFORMEN

Det er tre år siden gudstjenestereformen i Den norske kirke ble iverksatt.

Reformen ble initiert av Ungdommens kirkemøte i 2003 igangsatt av Kirkerådet i 2004 etter plenumssamtale på Kirkerådet.

Reformen består av nye liturgier og ny salmebok, gir større lokal valgfrihet og legger opp til mer involvering av lekfolk i gudstjenesten.

RAPPORT

I dag presenteres rapporten «Noe falt i god jord – Den norske kirkes gudstjenestereform sett fra menighetsnivå».

Rapporten er bestilt av Kirkerådet. Den er ført i pennen av Pål Ketil Botvar ved KIFO og Hallvard Olavson Mosdøl ved Menighetsfakultet. Anne Haugland Balsnes ved Ansgar Teologiske Høgskole har vært prosjektleder.

Rapporten er en kvantitativ undersøkelse av lokale grunnordninger i fire bispedømmer (Oslo, Nidaros, Agder/Telemark og Nord-Hålogaland). I tillegg er det foretatt fokusgruppeintervjuer med ansatte og leke medarbeidere i 16 menigheter fra de utvalgte bispedømmene.

Kilde: Kifo

Agder/Telemark og Nord-Hålogaland. I tillegg er det foretatt fokusgruppeintervjuer med ansatte og leke medarbeidere i 16 menigheter fra de utvalgte bispedømmene.

I intervjuene kommer det fram at mange synes gudstjenestereformen har vært krevende.

– Hovedinntrykket er at den har ført til både frustrasjon og glede. Dette varierer veldig fra menighet til menighet og mellom ulike typer menigheter. Små menigheter uten god tilgang på ressurser synes dette har blitt en voldsom reform å få i fanget, ikke minst så kort tid etter trosopplæringsreformen, sier Botvar.

Jon Andreas Lauvland, sokneprest i Oddernes menighet i Kristiansand, opplever at gudstjenestereformen har vitalisert forberedelsene. Her har de en spesialgudstjeneste, Barnas gudstjeneste, som de arrangerer én gang i måneden. Denne søndagen var tema at Gud har skapt dyrene. Foto: Karen Kilane

I større menigheter med mer ressurser har forskerne sett en tendens til at mange synes prosessen har vært interessant og spennende.

Krevende. – En del sier at det har gitt dem et nytt blikk på gudstjenesten, og at samarbeidet mellom ansatte og frivillige

har vært fruktbart. Det har kommet mye positivt ut av reformen, men det har vært en tøff prosess for mange. Noen synes det har vært i overkant krevende.

En av dem som synes overgangen til ny liturgi har vært svært krevende, er Inger Tjeldsen, organist i Båtsfjord menighet. Nord-Hålogaland er sannsyn-

ligvis også det bispedømmet der færrest menigheter har tatt i bruk nye elementer i gudstjenesten.

I rapporten kommer det også fram at informantene jevnt over synes det har vært særlig krevende å forholde seg til det nye, musikalske materialet, som er under utprøving – og der alter-

«Min Gud er ikke de sterkes Gud»

Ola Didrik Saugstad

vårtland forlag

Min Tro
kr. 399,-

www.vlforlag.no

Foto: Erlend Berge

vinner

native er langt flere enn i den gamle gudstjenesteordningen.

Stiller opp. «Mange uttrykker frustrasjon over å skulle forholde seg til en 'fire kilos tung perm'», heter det i rapporten.

– Vi prøvde forskjellige melodier til liturgien, men vi har kommet frem til at vi bruker de gamle melodiene, sier organist Inger Tjeldsen.

– *Hva har vært vanskelig?*

– Det har vært vanskelig å

vite hva vi skulle satse på i vår menighet. Vi prøvde å finne ut av det sammen med de andre i prostiet, men fikk ikke til noe særlig samarbeid. Nå er det ulik liturgi i alle menighetene i prostiet, forteller hun.

I to år har Båttfjord menighet vært uten prest. De feirer sjelden vanlig høymesse, men holder familiegudstjenester. Organisten synes ikke det er vanskelig å få tak i frivillige til å medvirke i gudstjenestene, for

eksempel til tekstlesing.

– Det har ikke vært problem å få noen til å lese når vi spør. Konfirmantene er også villig til å stille opp, sier Tjeldsen.

Vitaliserende. Sokneprest i Oddernes kirke i Kristiansand, Jon Andreas Lauvland, leder en relativt ressurssterk menighet med 191 gudstjenestedeltakere i snitt.

– Reformen er blitt godt motatt hos oss. Den har også vitalisert mine gudstjenesteforbereelser. At flere deltar i å planlegge gudstjenestene er positivt, sier Lauvland.

Samtidig medgir soknepresten at det er ressurskrevende arbeid å få den nye liturgien til å «svinge».

– Det forutsetter mye ressurser, og det er krevende å planlegge og jobbe ut ifra den nye reformen.

Rapporten viser at «involvement» er det av reformens tre kjernebegreper som oppleves som mest «inspirerende». De øvrige to kjernebegrepene er fleksibilitet og stedegengjøring.

– *Har dere klart å involvere flere?*

– Tidvis. Men der finnes det et potensial vi ikke har utnyttet fullt ut.

Fornytt blikk. I de menighetene der reformen har utløst entusiasme, synes det å være en felles forståelse av at gudstjenesten er menighetens «hjerteslag», og man har vært villig til å prioritere ressurser på det liturgiske arbeidet.

– Det viktige og flotte er at vi har fått et fornytt blikk på gudstjenesten og får hjelp til å ta vare på den som pulsslag i menigheten, sier Lauvland.

Han tror imidlertid ikke at reformen har blitt det Ungdommens kirkemøte etterlyste i 2003: en favnende gudstjeneste for hele menigheten.

– Det får vi til bare unntaksvist. Vi har den faste pulsen med gudstjeneste søndag formiddag, og så lager vi noen spesialgudstjenester som når litt ulike grupper. Slik må det bare bli.

Flest endringer i Oslo

Stig-Øyvind Blystad

stighb@vl.no

22 310 399

Gudstjenestereformen har fått tydeligst fotfeste i hovedstadsområdet.

– I Oslo bispedømme er det mange store menigheter og det er i de største menighetene man ser den største entusiasmen. Der har de klart å mobilisere folk og sette ned et gudstjenesteutvalg og grupper som diskuterer sammen, sier Pål Ketil Botvar,

som er en av forskerne bak en ny rapport i gudstjenestereformen i Den norske kirke.

– *Hva er årsaken til det?*

– Det kan være noe med det moderne og urbane, menighetene er muligens mer endringsorientert.

Samtidig tror Botvar det også kan skyldes at det i de større byene ofte ikke finnes en fast kjerne av deltakere på gudstjenestene.

– Dermed gir det mer rom for

stabene til å eksperimentere litt. I en del litt mer folkekirkelige menigheter kan det være en viss motstand på grasrota mot å gjøre endringer.

LES MER

• Side 32

Den norske kirkes menigheter viser tegn til reformtrevthet, skriver Hallvard Olavson Mosdøl og Pål Ketil Botvar.

Vi setter standarden!

KFUK-KFUM Folkehøgskolene

Rønningen

FOLKEHØGSKOLE

Folkehøgskolen i Oslo

- Topp-/Eliteidrett
- Dans og Scene
- Illustrasjon og design
- Visuell kunst og arkitektur
- Idrett/ball
- Toppfotball
- FotoVideo
- Vokal
- Band/studio/scene
- SE:Oslo
- Tur/retur verden – Midt Østen, Sør Afrika
- Norsk språk og kultur

www.ronningen.fhs.no

SUNNMØRE

FOLKEHØGSKULE

- Musikk+
- Multisport.Sør-Afrika
- Sjø.Snø.Surf
- Idrett.Ballspele
- Digital musikk
- Global Safari
- Golf.Idrett.Sør-Afrika
- Butrening og aktivitet
- Leiertrening
- Internasjonal linje

www.sunnmore.fhs.no

**Valdres
folkehøgskule**

- Idrett - Bistand - Afrika
- Friluftsliv - Adventure - Kilimanjaro
- Altitude - Paragliding
- Idrett - Piste
- Cuba - Explore - Costa Rica
- X-sports - New Zealand
- Norge på langs
- Hundekjøring
- Bo - Fritid

www.vintereventyr.no

**Faglig sterke
Hele mennesket i sentrum**

**Søk nå!
Opptak fra 1.feb 2015**

